

Dr. Vahdettin ERTAŞ

Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı

**Portföy Yönetim Sektörünün 100 milyar TL'na Ulaşması ve Türk Ekonomisine
Katkıları Konulu Toplantı Açılış Konuşması**

Sayın Başbakan Yardımcım, Sektörümüzün Değerli Yöneticileri, Kıymetli Basın Mensupları,

Ülkemizde Sermaye Piyasası Kurulu'nun izniyle kurulmuş bulunan portföy yönetim şirketlerinin yönettikleri portföy büyüklüğünün 15 Kasım 2015 tarihinde 100 milyar TL'nı geçmesi nedeniyle bu anlamlı, güzel ve tarihi günü kutlamak, kamuoyuyla paylaşmak ve sektörümüze yeni hedefler belirlemek için bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Hepinize hoş geldiniz diyorum, sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Toplantıya ev sahipliği yapan Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği'ne teşekkür ediyor, bizi 100 milyarlık rakamlarla buluşturan bütün paydaşlarımızı tebrik ediyorum.

Değerli Konuklar,

30.07.1981 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'yla birlikte çıktığımız bu yolculukta, bazen yavaş bazen hızlı ama her zaman doğru olduğuna inandığımız yolda ilerlemeye çalıştık. Bu süreçte 1994 ve 2001 ulusal, 1998 Asya ve 2007 küresel krizleriyle karşılaştık, şükürler olsun tümünü en az hasarla atlattık.

Bu süreçte mali piyasaları gelişmiş, rakamları bizden daha büyük, daha regüle piyasalarda, pek çok kurum ya iflas etmiş ya da yatırımcılarını ciddi şekilde mağdur etmiştir.

Övünerek ifade etmem gerekir ki ülkemizde bugüne kadar hiçbir kurumsal yatırımcının yatırımcısı fiyat riski dışında bir riske maruz kalmamış, hiçbir kurumsal yatırımcımız iflas etmemiş, kamudan yardım talebinde bulunmamıştır.

Bu noktada kurumsal yatırımcılar sektörümüzün ülkemizin potansiyeline göre henüz arzu ettiğimiz düzeyde olmadığını da ifade etmem gerekir. Özellikle tasarruf oranımızın düşüklüğü ve finansal okuryazarlık düzeyimizin yetersizliği, bu nedenle de

sınırlı miktarlardaki birikimlerimizin altın ve döviz gibi ekonomimize katkısı olmayan alanlarda değerlendirilmesi alışkanlığı, sektörün gelişiminin önündeki engellerden bazılarıdır.

Ancak son yıllarda Hükümetimizin attığı 2 temel adım, sektörün gelişiminin önünü açmıştır. Bunlardan birincisi; 2003 yılında faaliyete geçen bireysel emeklilik sisteminde 2013 yılı başında getirilen yeni teşvik sistemidir. Bir başka ifadeyle ödenen primlerin vergi matrahından indirilmesi yöntemi yerine, % 25 kamu katkısına geçilmesi, sektörün önünü açan önemli bir adım olmuştur.

İkincisi de 2012 yılının son gününde yasalaşan yeni Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanuna dayanarak 2014 yılı ortalarında yürürlüğe koyduğumuz AB standartlarında portföy yönetim şirketlerinin önünü açan düzenlemelerimizdir.

Bu düzenlemelerle İstanbul Uluslararası Finans Merkezi projemiz kapsamında kolektif yatırım kuruluşlarının ve portföy yönetim sektörümüzün uluslararası alanda rekabet edebilecek hukuki altyapıya kavuşmaları sağlanmıştır.

Yeni düzenlemelerle banka ve aracı kurumlar tarafından bir yan faaliyet olarak sürdürülen eski sistem sonlandırılmış, AB uygulamalarına uyumlu olarak yatırım fonlarının kuruculuğu portföy yönetim şirketlerine verilmiş, böylece sektöre yeni yerli ve küresel yatırımcıların girişinin önü açılmıştır.

Yeni düzenlemelerimizle, AB ülkelerinde KIID (Key Investor Information Document) adıyla düzenlenen, özet, sade ve anlaşılabilir bir içeriğe sahip “yatırımcı bilgi formları” yatırım kararlarını verirken faydalanmaları amacıyla yatırımcılarımızın kullanımına sunulmuştur.

Buna ek olarak, uluslararası uygulamalara uygun şemsiye fon yapılanmalarını ve alternatif fon türlerini içeren yeni ürünleri tanımladık, verimliliği arttırmak amacıyla bürokratik süreçleri kısalttık.

Yeni Kanun’la getirilen yeniliklerden biri de portföy yönetim şirketlerinin hizmet verdiği müşterilerin varlıklarının, Kurulca yetkilendirilmiş bir portföy saklama kuruluşunda saklanması zorunlu kılınmasıdır. Bu suretle yatırımcı varlıklarının korunması en üst düzeyde sağlanmış ve yatırımcı güveni artırılmıştır.

Atılan adımların meyvelerini henüz iki yıllık süre dolmadan hızlı bir şekilde almaya başladık. 25 yılda geldiğimiz yolu iki yıl dolmadan geçtik. Rakamlara yakından baktığımızda;

2013 yılı başında 20 milyar TL olan BES fonlarının büyüklüğü Kasım 2015 sonu itibariyle 47 milyar TL'na, katılımcı sayısı da 5,9 milyon kişiye ulaştı.

2013 sonunda 30 milyar TL olan yatırım fonlarımızın toplam tutarı Kasım sonu itibariyle 40 milyar TL'na, yatırımcı sayısı da 3 milyona ulaştı.

Bireysel yatırımcılarla birlikte portföy yönetim şirketlerimizin yönettiği toplam tasarruf tutarı bugün itibariyle 100 milyarı aşmış durumda.

Bu rakamların anlamı yıllık % 30 civarında büyüme, 8,9 milyon kişinin BES ya da yatırım fonları aracılığı ile sermaye piyasalarının içinde olduğu, bu kişilerin 100 milyarı aşan birikimlerinin 46 portföy yönetim şirketi tarafından yönetildiğidir.

100 milyarlık birikimin yaklaşık % 45'i kamu borçlanma araçlarında, % 55'i de özel sektör şirketlerimiz tarafından çıkarılan tahvil, bono, sukuk ve hisse senetleri gibi alanlarda değerlendirilmektedir.

Bir başka ifadeyle 8,9 milyon yatırımcımızın birikimlerinin 45 milyar TL'sı kamuya, 55 milyar TL'sı da özel sektör firmalarımıza kaynak olarak aktarılmış, bu suretle ülkemizin büyümesine, tasarruf oranımızın artmasına, cari açığımızın azalmasına ve geleceğe daha güvenle bakmamıza katkı sağlanmıştır.

Son dönemde emeklilik yatırım fonlarının gelişiminde, faizsiz yatırım araçlarını tercih eden yatırımcılara hizmet eden katılım fonlarının kuruluşuna imkân sağlayan düzenlememiz de sektörün büyümesine ivme katmıştır.

Özellikle farklı sukuk ihraçlarına imkân sağlayan düzenlemelerimiz, gayrimenkul yatırım fonları, girişim sermayesi fon ve ortaklıkları gibi yeni araç ve enstrümanlar daha önce sermaye piyasalarımızla tanışmamış 100 binlerce vatandaşımızı BES ya da yatırım fonları aracılığı ile sermaye piyasalarımızla tanıştırmıştır.

Son durum itibariyle toplam 35 adet faizsiz emeklilik yatırım fonu, Kurulumuz onayı ile kurularak yatırımcılara sunulmuştur. Kasım ayı sonu itibarıyla katılım fonlarının toplam büyüklüğü 2 milyar TL'na, katılımcı sayısı da 500.000 kişiye ulaşmıştır.

Sayın Başbakan Yardımcım, Değerli konuklar

Hepimizin bildiği gibi portföy yönetimi uluslararası bilgi ve deneyim gerektiren bir meslektir. Bu sektörü daha ileri taşıyabilmemiz için yetişmiş işgücü sayımızı artırmamız kaçınılmaz bir ihtiyaç olarak gözükmektedir.

Bunun yanında yurt dışında yönetilen yerli ve küresel tasarrufların fon yönetim merkezi olarak İstanbul'a taşınması, portföy yönetim şirketlerimizin, uluslararası alanda rekabet edebilecek bir organizasyona, yurtdışında fon kurup yönetebilecek "know-how"a ve mesleki yeterliliğe sahip olmaları, sadece lokal tasarrufları değil küresel tasarrufları da yönetmeye hazır olmaları, İstanbul Finans Merkezi Projesinin gerçekleşmesi için de hayati öneme haizdir.

Değerli konuklar,

Sermaye piyasaları, riskleri bir o kadar da fırsatları bünyesinde barındıran bir sektördür. Riskleri yönetmek, fırsatları yatırımcılara sunmak konusunda portföy yöneticilerine büyük bir görev düşüyor. Bunu sağlayabildiğimiz ölçüde sektörümüzün büyümesi de hızlanacaktır.

Slaytlardan da görüleceği üzere sektörü 2023 yılına kadar ortalama % 20 büyütebilirsek 430, % 24 büyütebilirsek 569 milyar TL'lık bir portföy büyüklüğüne ulaşmamız mümkündür.

Bu rakamlara ulaştığımız gün inanıyorum ki Türkiye'nin cari açık sorunu azalmış, şirketlerimizin tahvil, bono, hisse senedi gibi sermaye piyasası araçları ile çok daha kolay ve düşük maliyetle fon sağlayabildikleri bir finans sistemine sahip olmuş olacağız. İnşallah birkaç yıl içinde bu hedeflerimizi gerçekleştireceğiz.

Küreselleşmeyle birlikte dünyanın her tarafındaki finansal varlıklara erişim imkânı kolaylaşmış, ancak her geçen gün yeni araç ve ürünler piyasalara sunulurken sermaye piyasalarında yatırım yapmak giderek zorlaşmış, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi başarının anahtarı olmuştur.

Bu noktada finansal okuryazarlık her geçen gün önem kazanan bir konu olarak ön plana çıkmış, G20 toplantılarında üye ülkelerin, finansal okuryazarlık düzeyini artırmaları için eylem planları hazırlamaları ve yürütmeleri tavsiye edilmiştir.

Biz de geçen yıl Haziran ayında Başbakanlık Genelgesi olarak yayınlanan Finansal Erişim, Finansal Eğitim, Finansal Tüketicinin Korunması Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında bir dizi çalışmanın içerisindeyiz.

Bu çalışmaların birisi de bu yıl 9 Ocak'da hayata geçirdiğimiz Türkiye Elektronik Fon Alım Satım Platformu kısaca TEFAS'dır. TEFAS ülkemizdeki özel fon gibi bazı fon türleri hariç tüm yatırım fonlarına erişim imkânı sağlayan elektronik bir platformdur.

Uzun yıllar devam eden yapıda, paranız hangi kurumda ise sadece o kurumun yatırım fonu alınabiliyordu. Bu durum performansa dayalı rekabetin oluşmasına engel olmuş, fon sektörünün gelişimini kısıtlamıştır.

TEFAS'la birlikte yatırımcılara tüm kurucuların fonlarına tek bir hesaptan erişebilme imkânı sağlanmıştır. Bu özelliğiyle TEFAS, sektörde rekabeti ve performansını teşvik etmiş, portföy yönetim şirketleri için de fonlarını daha geniş yatırımcı kitlelerine sunabilme imkânı sağlamıştır.

Bilgiye ve fona erişimi kolaylaştıran bu Platform'da, mevcut durumda 262 adet yatırım fonu işlem görmektedir. Bugüne kadar birkaç gazete haberi dışında hiçbir tanıtım yapmadan ilk on ayda Platform'da gerçekleştirilen işlem hacmi 11 milyar TL'nı aşmıştır.

Önümüzdeki günlerde farkındalık oluşturmaya yönelik tanıtım çabaları ile birlikte işlem hacminin hızla artacağına ve sektörün büyümesine katkı sağlayacağına inanıyoruz. Biraz sonra ilk tanıtım filmini hep birlikte izleyeceğiz.

Değerli Konuklar,

Kurumsal yatırımcılardan bahsederken ülkemizde faaliyet gösteren yatırım ortaklıklarına da birkaç cümle ile değinmek gerekir. Temel olarak gayrimenkul ve girişim sermayesi alanlarında faaliyet gösteren ve çoğunlukla borsada işlem gören bu ortaklıkların aktif toplamı da 50 milyar TL'yi aşmıştır. Ülkemizdeki yatırım fon ve ortaklıklarına ilişkin rakamları bir araya getirdiğimizde 150 milyarlık bir kaynaktan bahsediyoruz.

2014 yılında ilk düzenlemesini yaptığımız gayrimenkul ve girişim sermayesi yatırım fonları ile ilk alt yapı GYO'na geçtiğimiz Ekim ve Kasım aylarında izin verdik. Yapılan düzenlemeler hayata geçirildikçe ürün çeşitliliği artacak, sektörel büyüme için zemin oluşacaktır.

Portföy yönetim sektörü tarafından yönetilen aktif büyüklüğünün 2014 yılı sonunda Avrupa'da 19 trilyon Euro, Amerika'da 23 trilyon Dolar olduğunu dikkate aldığımızda, önümüzde daha kat etmemiz gereken uzun bir yol olduğu açıktır.

Konuşmama son verirken, teşekkürleri için Sn. Başbakan Yardımcımıza, Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği'ne, tüm paydaşlarımıza, Kurulumuzun Kurumsal Yatırımcı Dairesi yönetici ve çalışanlarına ve siz değerli katılımcılara teşekkür ediyor, sektörümüz ve ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.